

## Handhavingsprotocol Wmo van de gemeente Groningen

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit vast te stellen 'Het handhavingsprotocol Wmo van de gemeente Groningen'

### 1. Inleiding

Gemeenten hebben vanaf 2015 de (integrale) opdracht gekregen om zorg te dragen voor de kwaliteit en continuïteit van de maatschappelijke ondersteuning. Dit betekent dat gemeenten ook toe moeten zien op de naleving van de eisen die zijn gesteld aan de uitvoering van de Wmo en die zondig handhaaft. Het toezicht op de kwaliteit van de Wmo is daarmee een taak voor gemeenten. Het gaat hier dus om een vergelijkbare taak zoals die in de Jeugdwet bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is belegd. Overigens ligt er wel een taak voor wat betreft het toezicht Wmo om ook wat betreft de besteding van de middelen voor jeugdhulp na te gaan of deze juist worden besteed en daarmee dus het voorkomen van fraude.

Naast het aanstellen van toezichthouders, heeft de gemeente Groningen de volgende documenten vastgesteld waarin invulling wordt gegeven aan deze taak:

- Kwaliteitskader Beschermd Wonen en Opvang
- Toezicht en handhaving op kwaliteit en rechtmatigheid in Wmo 2015 en Jeugdwet

Met het vormgeven van het toezicht is het ook al mogelijk om te handhaven. Met deze notitie wordt beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de handhavingstaak. Aanbieders kunnen op deze wijze kennisnemen van de motivering, de werkwijze en de mogelijke sancties (waaronder ook de hoogte van eventuele dwangsommen). Inhoudelijk wordt daarmee voortborduurd op de bovengenoemde documenten, die op hun beurt weer afgeleid zijn van de wettelijke eisen van de Wmo.

### 2. Werkwijze handhaving

Bij toezicht op de Wmo wordt er gewerkt aan de hand van het duidelijk maken van eisen. Wanneer niet aan de eisen wordt voldaan volgt in de meeste gevallen een waarschuwing. Wanneer men niet voldoet aan de eisen wordt dit door de toezichthouders gedocumenteerd. De handhaving in de vorm van sanctionering is het sluitstuk op het toezicht op de Wmo. Het doel is om een aanpak mogelijk te maken bij niet meewerkende aanbieders. Er zijn verschillende maatregelen te onderscheiden:

- Richtinggevende adviezen (AWB)
- Aanwijzing of waarschuwing (AWB)
- Bestuursrechtelijke sancties (AWB)
- Civielrechtelijke aspecten (Burgerlijk wetboek)

Bovenstaande maatregelen zijn verschillend van aard, met een prioriteit bij bestuursrechtelijke sancties. De maatregelen variëren in zwaarte, waarbij opgemerkt moet worden dat een schriftelijke waarschuwing ook gezien moet worden als een teken van verslechterd vertrouwen. De maatregelen zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- Categorie 1: schriftelijke waarschuwing, al dan niet gevolgd door bestuursdwang en in gebreke stelling met uiteindelijk mogelijkheid van ontbinding van de overeenkomst
- Categorie 2: schriftelijke waarschuwing, opleggen van dwangsom al dan niet gevolgd door bestuursdwang<sup>1</sup>
- Categorie 3: schriftelijke waarschuwing, overleg en overreding

De gemeente past maatwerk toe en maakt een afweging welke type maatregel in de gegeven situatie het meest doelgericht is. De toezichthouder trekt daarbij in elke casus samen op met een jurist. Daarbij wordt gekeken naar de ernst van de situatie (risico's en omvang) en de kans op herhaling (afhankelijk van recidive, organisatie van hulpverlening en houding van zorgaanbieder). Er is onderscheid gemaakt in de kwalificatie van het niet voldoen aan de eis, variërend van licht, matig tot zwaar. Zie de volgende matrix ter indicatie van het type maatregel:

1) Last onder bestuursdwang of dwangsom zijn niet tegelijkertijd mogelijk. Er wordt daarom gestart met het opleggen van een dwangsom, daarna volgt een besluit tot bestuursdwang (gemeente doet het zelf, op kosten van overtreder).

Kans op herhaling Kwalificatie	Groot	Gemiddeld	Klein
Zwaar	Categorie 1	Categorie 1	Categorie 2
Matig	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
Licht	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 3

De matrix geeft een indicatie voor het type maatregel, afwijkingen zijn beargumenteerd mogelijk. De hoogte van de dwangsom en de daarbij behorende begunstigingstermijn zijn indicatief. De dwangsom moet op de ernst van de overtreding zijn afgestemd (evenredigheid) en tot doel hebben de overtreding tegen te gaan (effectiviteit). Het is daardoor mogelijk om af te wijken van de maximale hoogte van de dwangsom bij verzachtende omstandigheden. Het is mogelijk dat er gestart wordt met een lager bedrag dat oploopt in hoogte. Dit wordt niet toegepast wanneer de veiligheid in het geding is, omdat dit een verkeerd signaal afgeeft. De hoogte wordt uiteindelijk door de rechter marginaal getoetst.

De begunstigingstermijn van twee weken (of lager) is gericht op een ernstig, kwalijk gebrek. Het is mogelijk dat er een kortere begunstigingstermijn dan twee weken gehanteerd wordt, bijvoorbeeld een week, dit is afhankelijk van eerdere waarschuwingen en termijnen. Voorwaarde is dat dit redelijkerwijs uit te voeren moet zijn door de aanbieder. De begunstigingstermijn van de kwaliteitseis met betrekking tot VOG is bijvoorbeeld langer vanwege de uitvoerbaarheid van het corrigeren hiervan (gelet op de aanvraagtermijn van de VOG).

In de bijlage is per eis of voorziening terug te vinden naar welke indicatoren er gekeken kan worden om te bepalen of er aan de eis wordt voldaan.

### 3. Sanctietabel toezicht en handhaving Wmo

Wettelijke eis	Kwaliteitseis	Kwalificatie niet voldoen aan eis	Max. hoogte dwangsom per constatering	Begunstigings-termijn
<i>De voorziening is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en andere vormen van zorg of hulp</i>	1. Samen met de inwoner stelt de beroepskracht de te bereiken resultaten, aangepast aan persoonlijke mogelijkheden en interesses van de inwoner, vast in het uitvoeringsplan <sup>2</sup> . De doelen zijn daarbij SMART geformuleerd en er is vermeld wanneer er geëvalueerd wordt	Zwaar	€ 10.000	2 weken
	2. De aanbieder meet periodiek (conform uitvoeringsplan) met de individuele inwoner de resultaten van de geboden ondersteuning en maakt dit inzichtelijk. Afspraken uit het uitvoeringsplan over wat de aanbieder doet worden zo nodig in overleg met de inwoner en de indicatiesteller bijgesteld	Zwaar	€ 10.000	2 weken
	3. Bij individuele maatwerkondersteuning: één vaste begeleider, tenzij vervanging bij ziekte of vakantie. Afhankelijk van problematiek inwoner	Licht	€ 3.500	2 weken

2) Per cliënt wordt door de indicatiesteller een ondersteuningsplan met de behoeften en de doelen opgesteld. Samen met de cliënt stelt de aanbieder een uitvoeringsplan op waarin afgesproken wordt hoe er uitvoering wordt gegeven aan de gewenste ondersteuning. Dit uitvoeringsplan is daardoor een integraal onderdeel van het ondersteuningsplan. Het uitvoeringsplan bevat de afgesproken inzet, wijze van evalueren en evaluatiemomenten.

	4. Wisseling van maximaal drie begeleiders per jaar. Afhankelijk van problematiek inwoner (denk bijvoorbeeld aan autisme, dementie)	Licht	€ 3.500	2 weken
	5. De aanbieder kan het vergroten of behoud van de zelfredzaamheid en participatie van de individuele inwoners/cliënt(en) aantonen	Zwaar	€ 10.000	2 weken
	6. Er is sprake van aantoonbare ketensamenwerking op inwoner- en organisatieniveau en aantoonbare evaluaties en verbetermaatregelen. Beide partijen worden in het geval van meldingen gehoord door de toezichthouder	Matig	€ 7.500	2 weken
	7. Aanbieder start met de uitvoering van de ondersteuning binnen 14 dagen na binnenkomst van de Zorgtoewijzing	Licht	€ 3.500	2 weken
<i>De voorziening is veilig</i>	8. Aanbieder meldt elke calamiteit en ieder ernstig incident (binnen drie werkdagen) aan de toezichthoudend ambtenaar	Zwaar	€ 10.000	2 werkdagen
	9. Aanbieder toont aan dat ze werkt met een veiligheidsmanagementsysteem (VMS), met daarbij veiligheidsvoorschriften, ook voor personeel	Matig	€ 7.500	2 weken
	10. Aanbieder meldt binnen 1 werkdag bij de gemeente onderzoeken van Justitie en de IGJ	Zwaar	€ 10.000	2 werkdagen
	11. Aanbieder toont aan dat bij besmettings- en veiligheidsrisico's er binnen 1 werkdag voldoende maatregelen worden genomen	Zwaar	€ 10.000	2 werkdagen
<i>De voorziening wordt verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid o.b.v. de professionele standaard</i>	12. De aanbieder voert een deugdelijke administratie en goede registratie. Het signaleren van ontbrekende dossiers of financiële boekhouding is een duidelijk signaal van het niet voldoen aan deze kwaliteitseis	Matig	€ 7.500	2 weken
	13. Medewerkers beschikken over een geldige VOG. Zolang er geen geldige VOG is van een medewerker, dan vindt er via deze medewerker geen cliëntcontact plaats totdat een VOG aanwezig is	Zwaar	€ 10.000	4 weken
	14. Aanbieder geeft uitvoering aan relevante wet- en regelgeving, richtlijnen en verdragen. Onder meer: Wmo, jeugdwet, privacy/avg, en arbo-regelgeving en de van toepassing zijnde cao	Matig	€ 7.500	2 weken
	15. De aanbieder toont desgevraagd aan dat een werkend kwaliteitssysteem aanwezig is. Er dient kwaliteitsbeleid, een kwaliteitsplan en kwaliteits-toetsing (aan de hand van periodieke onafhankelijke, deskundige audit) te zijn	Licht	€ 3.500	2 weken

<i>De voorziening wordt verstrekt met respect en in achtneming van de rechten van de cliënt</i>	16. Aanbieder moet kunnen aantonen dat de inwoner correct en respectvol bejegend wordt	Matig	€ 7.500	2 weken
	17. Contactmomenten met de inwoner vinden aantoonbaar plaats conform uitvoeringsplan	Zwaar	€ 10.000	2 weken
	18. Het uitvoeringsplan is gereed binnen 8 weken na plaatsing van de inwoner	Zwaar	€ 10.000	2 weken
	19. De aanbieder toont aan dat iedere inwoner een vaste contactpersoon heeft als aanspreekpunt en een vaste vervanger	Matig	€ 7.500	2 weken
	20. Aanbieder zet deskundige medewerkers in conform regelgeving (zoals inschrijving beroeps- of handelsregister) en overeenkomst	Zwaar	€ 10.000	2 weken

#### **Inwerkingtreding**

Deze beleidsregels treden in werking op de dag na die van de bekendmaking.

*Gedaan te Groningen in de collegevergadering van 6 oktober 2020,*

*De burgemeester,  
Koen Schuiling*

*De secretaris,  
Christien Bronda*

## Bijlage I Mogelijke indicatoren

Wettelijke eis	Mogelijke indicatoren
De voorziening is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt en andere vormen van zorg of hulp	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Resultaten ondersteuning-/uitvoeringsplan</li> <li>- Cliëntervaringsonderzoek</li> <li>- Beschrijving interventie naar doelgroep of problematiek</li> <li>- Resultaten interventie(s) in ondersteuningsplan</li> <li>- Methodiek Wmo vraagverheldering cliënt</li> <li>- Begeleidingsmethodiek</li> <li>- Doelen per levensdomein ZRM</li> <li>- Ondersteuningsplan (op basis van de 11 leefgebieden)</li> <li>- Afspraken onderwijs/werk/dagbesteding</li> <li>- Keten afspraken integrale ondersteuning</li> <li>- Overzicht samenwerking relaties en afspraken</li> <li>- Contactpersonen bekend bij belanghebbenden</li> <li>- Rapportages in- door en uitstroom</li> <li>- Overleg met (centrale) toegang gemeente</li> <li>- Beleids-, innovatie- uitvoeringsplan</li> </ul>
De voorziening is veilig	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanwezigheid veiligheidsprotocol</li> <li>- Rapportage incidenten</li> <li>- Intake procedure</li> <li>- Criteria aanname beleid personeel</li> <li>- Aannamebeleid plaatsing</li> <li>- 24 uren beschikbaarheid of aanwezigheid</li> <li>- Veilig meldingsklimaat en evaluatie incidenten</li> <li>- Professionals hebben een geldige VOG.</li> <li>- Huisvesting voldoet aan milieu en veiligheidsregels</li> <li>- Contactpersoon/telefoonnummer crisis</li> <li>- Melding incident conform protocol</li> <li>- Kindcheck</li> <li>- Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling</li> </ul>
De voorziening wordt verstrekt in overeenstemming met de op de beroepskracht rustende verantwoordelijkheid o.b.v. de professionele standaard	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanname beleid personeel</li> <li>- Deskundigheidsniveau per ondersteuningsvorm</li> <li>- Cliëntervaringsonderzoek</li> <li>- Vrijwilligersbeleid</li> <li>- Beleid ervaringsdeskundigen</li> <li>- Aantal vrijwilligers</li> <li>- Aantal ervaringsdeskundigen</li> <li>- Opleidingsbeleid</li> <li>- Tevredenheidsonderzoek medewerkers</li> <li>- Arbeidsomstandigheden</li> <li>- Ziekteverzuim</li> <li>- (Strategisch) personeelsbeleid en -plan</li> <li>- Kwaliteitsbeleid, -plan en -toetsing</li> <li>- VMS (Veiligheidsmanagementsysteem)</li> <li>- Rapportage uit VMS</li> <li>- Aanwezigheid VOG</li> </ul>
De voorziening wordt verstrekt met respect en in achtneming van de rechten van de cliënt	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zorgvisie en doelstelling</li> <li>- Gedragscode met afspraken</li> <li>- Evaluatie begeleiding</li> <li>- Cliëntervaringsonderzoek</li> <li>- Overzicht cliënt met begeleider</li> <li>- Beschrijving van communicatie en uitwerking rechten en plichten cliënt</li> <li>- Beschrijving ondersteuningsaanbod</li> <li>- Klachtenreglement</li> <li>- Gedragscode met afspraken</li> <li>- Aanwezigheid cliëntenraad</li> <li>- Privacyreglement</li> </ul>

Aanvullend voor Crisisopvang en kortdurend verblijf (MO)

	<ul style="list-style-type: none"><li>- Afspraken met cliënt in nachtopvang/kortdurend verblijf opvang</li><li>- 24 uur bereikbaar en toegankelijk</li><li>- Aparte slaapfaciliteiten</li><li>- Afspraken Veilig thuis Groningen</li><li>- Deelname winterprotocol</li> <li>- Afspraken jeugdhulp</li><li>- Overzicht gezinssituatie en netwerk jeugdige</li><li>- Gekwalificeerde professionals voor jeugdhulp</li><li>- Geen gezinnen met jeugdigen in dag- en nachtopvang</li></ul>
--	--